

MISJONSFORSKNINGS-BIBLIOTEKET I NEW YORK AV R. PIERCE BEAVER

En ny epoke med praktisk samarbeid mellom kirkene i USA og Canada ble innledet da Misjonskonferansen for Nord-Amerika ble dannet i 1893. Mens misjonsorganisasjonene inntil da bare hadde hatt rådslagningsfelleskap, ble det nå virkelig felles handling. En av de første oppgavene som meldte seg, var den å opprette et sentralbibliotek, som både kunne tjene som magasin for all misjonslitteratur og som referanse- og forskingsredskap for de amerikanske misjonsstyrene. Imidlertid skulle det gå om lag 20 år før en gikk i gang med å løse denne oppgaven. Det var Misjonskonferansen i Edinburgh i 1910 som ga det avgjørende støtet. For under de forberedende studiene til denne konferansen var behovet for et misjonens sentralbibliotek kommet klart i dagen.

Dr. John R. Mott, som er far til så mange bevegelser og organer av ekumenisk karakter, er også grunnlegger av Misjonsforskningsbiblioteket. Etter Edinburgh-konferansen — han var da leder av dennes «Continuation Committee» — gikk han av all kraft inn for å skape en effektiv form for internasjonalt og interkonfesjonelt samarbeid innen misjonen. Han fikk dannet de kristne nasjonalråd i det som den gang ble kalt misjonslandene, og nasjonale eller regionale misjonskonferanser i Vesten og Australia. Det var ganske naturlig at han prøvde å styrke den allerede eksisterende Nord-Amerikas Misjonskonferanse, og oppnådde finansiell støtte til denne fra John D. Rockefeller jr. En av de viktigste postene på Motts program for Nord-Amerikas misjon var opprettelsen av Misjonsforskningsbiblioteket.

Biblioteket begynte nokså beskjedent i 1914 med en gave på noen få hundre bøker fra «the Continuation Committee» og Studentenes Frivillig-Bevegelse. Det fikk en forbausende rask vekst, ledet av et

dyktig styre, med eksperter som rådgivere og finansiell støtte fra Rockefeller. I de grunnleggende årene var dr. Mott formann i styret, som bl. a. omfattet professorene Harlan P. Beach, Ernest F. Burton, Daniel J. Fleming, T. H. P. Sailer og Edmund D. Soper, dr. A. W. Halsey, og den kanadiske representanten, dr. J. Lovell Murray. De to neste formenn var dr. Charles R. Watson og dr. John W. Wood. Blant styremedlemmene finner en noen av de amerikanske kirkenes fremste navn, som dr. William T. Chamberlain, dr. Cornelius H. Patton og dr. Robert E. Speer. Listen over styremedlemmer og dem som har vært nærmest knyttet til biblioteket gjennom de siste 40 årene, omfatter navnene til så å si alle betydelige misjonsledere og misjonsforskere i Amerika i dette tidsrommet.

At det nye biblioteket ble en så ubetinget suksess, skyldtes kanskje ikke minst de personene som ble valt til å lede utbyggingen av det. Til bibliotekets sekretær ble kalt Charles Harvey Fahs, som da var redaktør for den episkopale metodistkirkes misjonstidsskrift. Hans tittel ble senere endret fra sekretær til konservator (direktør). Frk. Hollis Webser Hering fra Union Theological Seminary's bibliotek ble bibliotekar. I det følgende tredjedels århundre dannet disse to et arbeidslag av uvanlig kompetanse. Sammen bygde de opp de imponerende samlingene og organiserte bibliotekets service. De ble uten tvil verdens fremste autoriteter når det gjaldt protestantisk misjonslitteratur. Frk. Hering fikk anerkjennelse fra alle hold for sin faglige dyktighet, og Fahs ble den aktede og avholdte leder av dette amerikansk misjons fellestiltak. Ikke bare med sine studier, men også med sin klare innsikt, sin skarpe analyse av situasjoner og problemer, og sine kloke råd, stod han stadig til tjeneste for misjonsutvalg og misjonsselskaper. Det ble ikke skrevet mange bøker av vitenskapelig tilsnitt om misjon i disse årene, uten at forfatteren hadde fått mer eller mindre hjelp fra konservatoren og bibliotekaren i M.R.L. (Missionary Research Library), som ble den kjente og kjære betegnelse i misjonskretser.

Biblioteket holdt fra først av til i leide lokaler i Misjonskonferansens kontorer i selve New York, men flyttet tre ganger i løpet av de første femten årene. Å skaffe husrom til det stadig voksende biblioteket ble et stadig større problem for Konferansen. Da ble plutselig

hele bibliotekets eksistens truet, idet den økonomiske depresjonen omkring 1930 rystet hele misjonsarbeidet. Rockefeller's bidrag hadde avtatt litt etter litt, da det var forutsetningen at misjonsorganisasjonene selv etter hvert skulle overta hele det økonomiske ansvaret for biblioteket. Men akkurat da det ble helt slutt på Rockefeller's gaver, stod misjonsselskapene overfor en voldsom reduksjon i sine inntekter og måtte kalle hjem mange misjonærer og gå til en kraftig nedskjæring av utgiftene. Den vanskelige stillingen biblioteket var kommet i, fikk en lykkelig løsning. Union Theological Seminary gikk sammen med Misjonskonferansen om å drive biblioteket, og det ble i 1929 flyttet til seminaret og fikk rom i det nye Brown Memorial Tower. Union's president, Henry Sloane Coffin, oppnådde å få store gaver av Rockefeller og Arthur C. James til dekning av utgiftene til flytting og innredning av de nye lokalene.

Siden 1929 har Misjonsforskningsbiblioteket vært et ekumenisk organ, drevet og ledet av Misjonskonferansen og Union Theological Seminary i fellesskap. Misjonskonferansen er for øvrig nylig gått over til å bli Misjonsutvalget innen U.S.A.s kristne kirkers nasjonalråd (the Division of Foreign Missions of the National Council of Churches of Christ in the U.S.A.). Både Kirkenes Nasjonalråds Misjonsutvalg og Union Theological Seminary bidrar til budsjettet, og biblioteket betraktes som en underavdeling av begge. Dets styre består av 8 representanter for Misjonsutvalget og 4 for seminaret. President Henry Sloane Coffin, hans etterfølger Henry van Dusen, og seminarets misjonsprofessorer, revisorer og bibliotekarer har gitt verdifull støtte til biblioteket. En nær tilknytning til seminarets store teologiske bibliotek og naboskapet med Columbia-universitetets forskjellige biblioteker førte med seg nye ressurser, og innen lærerpersonalet, blant studentene og seminarets tidligere elever fikk Misjonsforskningsbiblioteket en stor krets av nye venner og låntakere. Misjonsorganisasjonenes styrer og de ledende i Kirkenes Nasjonalråds Misjonsutvalg er meget takknemlige for Union Theological Seminary's hjelp. Seminaret på sin side har funnet at det som institusjon — bortsett fra professorenes personlige innsats — kan yte en praktisk ekumenisk tjeneste ved å gi sin støtte til biblioteket.

En kan trygt si at ikke noe annet religiøst organ i U.S.A. og Canada,

unntatt Det amerikanske bibelselskap, blir støttet av så mange forskjellige kirkesamfunn og tjener en så omfattende rekke av kirker og religiøse grupper. Gjennom budsjettet til Kirkenes Nasjonalråds Misjonsutvalg får det økonomisk støtte fra 102 misjonsstyrer og organisasjoner, og det mottar dessuten bidrag fra fire andre selskaper. Disse organisasjonene representerer 62 kirkesamfunn. 97 andre konfesjonelle og interkonfesjonelle organisasjoner deponerer sin litteratur i biblioteket og står til tjeneste med opplysninger som biblioteket måtte ønske. De fleste misjonselskapene i Europa og Australia stiller også gratis-eksemplarer av sin misjonslitteratur til rådighet, og kristne nasjonalråd og mange av de unge kirkene sender sine tidsskrifter og rapporter til biblioteket.

Alle har adgang til biblioteket, men utlån av bøker er begrenset til seminarets professorer og studenter, tillitsmenn og sekretærer i Kirkenes Nasjonalråds mange avdelinger, tillitsmenn i de forskjellige kirkesamfunn, sekretariatene til institusjoner som Det internasjonale misjonsråd og Kirkenes Verdensråd, og enkeltpersoner som får spesiell tillatelse fra direktøren. Til alle biblioteker i USA og Canada lånes det ut bøker og tidsskrifter på de vilkår som er vanlige for slike utlån. I det siste har biblioteket hatt noe over 9 000 ekspedisjoner årlig.

Der er bare én grense for bibliotekets opplysningstjeneste: den som settes av det lille personalets tid og krefter. Forespørsler kommer gjennom direkte henvendelse, pr. brev og pr. telefon. Noen spørsmål kan bli besvart i løpet av tre minutter, andre krever en ukes eller ti dagers grundig studium. Av de ca. 850 spørsmålene som kommer inn i løpet av et år, er noen av bibliografisk art, noen gjelder statistikk, mange er historiske, noen få teologiske, og et stort antall spørsmål gjelder misjonspolitik, misjonsmetoder og misjonsproblemer. Opplysninger om antropologiske emner, internasjonale spørsmål og verdensbevegelser er blant det som det oftest spørres etter. Spørsmål som gjelder språkvitenskap er sjeldne, og følgelig er dette et felt av misjonsstudiet som er lite utviklet i samlingene.

Hver måned, unntatt august, gir biblioteket ut et ark som kalles «Book Notes». Det inneholder nye bok-titler, som hver gang ligger innenfor et bestemt emne, valt for måneden. Opplaget er 630, og

arket deles ut gratis. Det blir i stor utstrekning brukt som veileder ved nyanskaffelser til de teologiske seminarenes og misjonselskapenes biblioteker. En «Annual Select List of Accessions» (årsliste over et utvalg av nyanskaffelser) blir utgitt hver vinter til Kirkenes Nasjonalråds Misjonsutvalgs årsmøte, og i årets løp publiseres en rekke spesielle bibliografier. «The Occasional Bulletin» ble gjenopplivet i 1950 i stensilert form, og kommer ut ti til seksten ganger i året. Det inneholder boklister, oversatte artikler, oversikter og korte forskingsrapporter. Abonnementsprisen er en dollar pr. år.

Det er de forskjellige slags folk som ber biblioteket om assistanse. I tillegg til dem som er nevnt ovenfor, som har låne-rett, er det misjonsstudenter, misjonærer på feltet og hjemme, misjonsprofessorer og deres studenter i flere hundre colleges og seminarer, viderekomne studenter ved universitetene, særlig utenlandske studenter som skriver avhandlinger om mange forskjellige emner, forskere (antropologer, historiske, eksperter i internasjonale spørsmål), romanforfattere, vitenskapsselskaper og biblioteker, aviser og magasiner, regjeringskontorer, prester, misjonsstudiegrupper og det brede publikum. Hjelp til enkeltpersoner, misjonselskaper og biblioteker i utlandet øker stadig, og i løpet av et år kommer det forespørsler og oppdrag fra om lag førti land.

Det er fire felter som dekkes av boksamlingene. For det første har vi det veldige området som kalles misjonsvitenskap (eller missiologi, i romersk-katolsk terminologi). Det omfatter misjonshistorie med kildegransking, misjonsteologi og misjonsteori, misjonens metoder, problemer osv. Biblioteket forsøker å dekke både protestantisk, romersk-katolsk og ortodoks misjon, men det begrensede budsjett og det fåtallige personalet gjør det nødvendig å legge hovedvekten på protestantisk misjon. Det annet felt er de ikke-kristne religionene. Her passer en nøye på å unngå å anskaffe de samme bøkene som finnes i Union Theological Seminary's bibliotek. Det tredje store felt er det som en kan kalle misjonens miljø eller omgivelser. En forsøker å skaffe materiale om geografi, kultur, historie, sosiale forhold i alle land hvor det er vokset fram misjonskirker. Det er for eksempel anseelige seksjoner om orientalia, africana, oceania og liknende. Særlig rikt er biblioteket på de antropologiske studier i mar-

ken. Det fjerde felt er internasjonale saker og verdensspørsmål som har betydning for misjonen. Det er vanskelig å fastsette størrelsen av samlingene, da tidsskrifter, rapporter og brosjyrer ikke blir katalogført. Der er om lag 88 000 innbundne bøker, og dessuten antakelig ca. 100 000 andre skrifter. Biblioteket får 600 tidsskrifter regelmessig tilsendt.

Bibliotekets inntekter er altfor små til å kunne møte dets behov. Og skal en kunne bevare samlingene, utvide personalet og dekke driftsutgiftene, må det snarest komme store gaver fra enkeltpersoner og institusjoner. Budsjettet for 1952 gikk opp i 40 000 dollars, og i tillegg til dette måtte det skaffes 8 000 dollars til dekning av forskningsutgifter som ikke var ført opp på budsjettet.

I mange år fulgte en den linjen at biblioteket skulle være et forskingshjelpemiddel, men ikke selv ta opp forskingsprosjekter, skjønt det jo aldri var mulig å trekke en skarp grense mellom referanse-spørsmål og forskning. Imidlertid ble det klart for Misjonskonferansen at den måtte legge ansvaret for gjennomføringen av sitt forskingsprogram på en av sine underavdelinger. (Konferansen drev forskning, både på vegne av sine medlemsorganisasjoner, og som medarbeider i Det internasjonale misjonsråds forskingsprogram.) Det eneste logiske var å delegere ansvaret for forskingen til Misjonsforskningsbiblioteket. Men en kunne da ikke vente at Union Theological Seminary skulle være med å finansiere et slikt forskingsprogram, skjønt det jo ga indirekte hjelp ved å støtte selve biblioteket. Det ble dannet et Forsknings-Utvalg, som rett og slett var Bibliotekstyret med en ny funksjon ved siden av sin opprinnelige. Dette styret skiftet for øvrig navn enda en gang. Et par år senere gikk Misjonskonferansen sammen med en rekke andre organisasjoner om å danne Kirkenes Nasjonalråd, som fikk et sentralkontor for forskning og oversikter. Bibliotekstyret gikk inn som et ledd i dette organ og fikk nok en betegnelse: «The Standing Committee on Research in Foreign Missions» (Det permanente utvalg for misjonsforskning). Forskningsprogrammet er fortsatt basert på biblioteket og blir gjennomført av dets stab med noe ekstra-hjelp. Med disse forskningsoppgavene i tillegg til de andre er biblioteket blitt et virkelig misjonsforskningsinstitutt.

Sekretærer og kasserere i misjonsstyrene har ofte måttet overbevise om verdien av forskning og oversikter, og følgelig har forskingsprosjektene hovedsakelig vært slike som misjonsstyrene eller komiteene i Nasjonalrådets Misjonsutvalg ønsker å ta opp. Blant annet har det vært mange oversikter over administrative saker og spørsmål. Flere ganger i året blir det sendt oppgaver til misjonsstyrene over levckostnaden i oversjøiske land, basert på opplysninger fra utenriksdepartementet, og for øyeblikket blir det foretatt en undersøkelse over «Inntektsskatten og misjonæren.» Av andre undersøkelser som er utført, kan nevnes: «Hva en kan lære av den kristne misjons erfaringer i China», «Utvikling av nasjonalt lederskap» og «Forholdet mellom misjonsselskapene». En «Håndbok i regnskapsføring for misjonærer» er nå ferdig i manuskript. Misjonsforskningsbibliotekets største oppgave i de to siste årene var den å lede Amerikas del av studiet over emnet: «Kirkens misjonsforpliktelse». Det internasjonale misjonsråd hadde gitt de forskjellige lands misjonsråd i oppdrag å forberede dette emnet til Willingen-møtet juli 1952. Det ble utarbeidet fem hoved-rapporter, som sammen med mange andre bidrag ble overlatt Det internasjonale misjonsråd.

Studiene over misjonsforpliktelsen var foranledningen til at det ble dannet en studiegruppe med misjonens teologiske grunnlag som emne. Gruppen, som bestod hovedsakelig av teologiske professorer (Det gamle testament, Det nye testament, kirkehistorie og etikk), betegner et nytt avsnitt i amerikansk misjonstenking. Inntil da hadde teologene nesten fullstendig ignorert misjonen, og amerikansk misjonstenking la ikke mye vekt på det teologiske grunnlaget. Denne studiegruppen holder fram med sitt arbeid. En gruppe som studerer misjonærkallet, vil også fortsette.

Biblioteket og Forsknings-Utvalget vil aldri ha økonomiske ressurser nok til selv å ta opp alle de forskingsoppgavene som bør tas opp. Men en arbeider iherdig for å bevege professorer og kandidater til å ta opp bestemte studie-emner, og for å stimulere interessen for misjonsspørsmål i universiteter, høyskoler og blant private forskere i alminnelighet. At det er så vanskelig å få gitt ut verdifulle misjonsstudier i Amerika, er en alvorlig hindring for misjonsforskningen. Det må snarest finnes en brukbar form for publisering av slike studier.